

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (τέταρτο τμήμα)
της 25ης Μαΐου 2005 *

Στην υπόθεση T-352/02,

Creative Technology Ltd, με έδρα τη Σιγκαπούρη (Σιγκαπούρη), εκπροσωπούμενη από τους M. Edenborough, barrister, J. Flintoft, S. Jones και P. Rawlinson, solicitors,

προσφεύγουσα,

κατά

Γραφείου Εναρμονίσεως στο πλαίσιο της Εσωτερικής Αγοράς (εμπορικά σήματα, σχέδια και υποδείγματα) (ΓΕΕΑ), εκπροσωπούμενου από τις B. Holst Filtenborg και S. Laitinen,

καθού,

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

αντίδικος κατά τη διαδικασία ενώπιον του τμήματος προσφυγών του ΓΕΕΑ:

José Vila Ortiz, κάτοικος Βαλένθιας (Ισπανία),

με αντικείμενο προσφυγή κατά της αποφάσεως του τετάρτου τμήματος προσφυγών του ΓΕΕΑ, της 4ης Σεπτεμβρίου 2002 (υπόθεση R 265/2001-4), επί διαδικασίας ανακοπής μεταξύ των Creative Technology Ltd και M. José Vila Ortiz,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
(τέταρτο τμήμα),

συγκείμενο από τους H. Legal, πρόεδρο, P. Mengozzi και I. Wiszniewska-Białecka, δικαστές,

γραμματέας: H. Jung

έχοντας υπόψη το δικόγραφο της προσφυγής που κατατέθηκε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 25 Νοεμβρίου 2002,

έχοντας υπόψη το υπόμνημα αντικρούσεως που κατατέθηκε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 8 Απριλίου 2003,

κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 24ης Νοεμβρίου 2004,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Ιστορικό της διαφοράς

- 1 Στις 4 Νοεμβρίου 1997, η προσφεύγουσα υπέβαλε αίτηση καταχώρισεως κοινοτικού σήματος στο Γραφείο Εναρμονίσεως στο πλαίσιο της Εσωτερικής Αγοράς (εμπορικά σήματα, σχέδια και υποδείγματα) (ΓΕΕΑ), δυνάμει του κανονισμού (ΕΚ) 40/94 του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1993, για το κοινοτικό σήμα (ΕΕ 1994, L 11, σ. 1), όπως αυτός έχει τροποποιηθεί.
- 2 Το σήμα του οποίου ζητήθηκε η καταχώριση είναι το λεκτικό σημείο PC WORKS. Τα προϊόντα για τα οποία ζητήθηκε η καταχώριση εμπίπτουν στην κλάση 9 κατά τον Διακανονισμό της Νίκαιας για τη διεθνή ταξινόμηση προϊόντων και υπηρεσιών όσον αφορά την καταχώριση σημάτων, της 15ης Ιουνίου 1957, όπως έχει αναθεωρηθεί και τροποποιηθεί, και ανταποκρίνονται στην εξής περιγραφή: «συσκευές για εγγραφή, μετάδοση και αναπαραγωγή ήχου και εικόνων, ηχεία, ενισχυτές, πικάπ, κασετόφωνα, συσκευές αναπαραγωγής σύμπυκνων δίσκων, συντονιστές και μέρη και εξαρτήματα για όλα τα προαναφερθέντα είδη».
- 3 Η αίτηση δημοσιεύθηκε στις 26 Οκτωβρίου 1998 στο *Δελτίο Κοινοτικών Σημάτων* αριθ. 81/98.

- 4 Στις 22 Ιανουαρίου 1999, ο J. Vila Ortiz άσκησε ανακοπή κατά της αιτήσεως της προσφεύγουσας, δυνάμει του άρθρου 42 του κανονισμού 40/94, επικαλούμενος κίνδυνο συγχύσεως υπό την έννοια του άρθρου 8, παράγραφος 1, στοιχείο β΄, του ίδιου κανονισμού. Η ανακοπή αφορούσε το σύνολο των προϊόντων για τα οποία η προσφεύγουσα είχε ζητήσει την καταχώριση και στηριζόταν στο ακολούθως εικονιζόμενο εθνικό εικονιστικό σήμα:

- 5 Το σήμα αυτό είχε καταχωριστεί στις 10 Οκτωβρίου 1994 στην Ισπανία για «ηλεκτρονικούς εξοπλισμούς ήχου· ηχεία· συσκευές αναπαραγωγής ήχου· ραδιόφωνα· τηλεοράσεις και μαγνητοσκόπια», που εμπίπτουν στην κλάση 9.
- 6 Με απόφαση της 26ης Ιανουαρίου 2001, το τμήμα ανακοπών έκρινε ότι υπήρχε κίνδυνος συγχύσεως μεταξύ των αντιπαρατιθεμένων σημείων και, κατά συνέπεια, απέρριψε την αίτηση της προσφεύγουσας για το σύνολο των προϊόντων.
- 7 Στις 19 Μαρτίου 2001, η προσφεύγουσα άσκησε προσφυγή κατά της αποφάσεως του τμήματος ανακοπών (υπόθεση R 265/2001). Στην προσφυγή της, τροποποίησε την περιγραφή των προϊόντων τα οποία αφορούσε η αίτησή της προσθέτοντας την ακόλουθη διευκρίνιση: «στο σύνολό τους, σε σχέση με ηλεκτρονικούς υπολογιστές και με υλικό ηλεκτρονικών υπολογιστών».
- 8 Με απόφαση της 4ης Σεπτεμβρίου 2002 (στο εξής: προσβαλλόμενη απόφαση), το τέταρτο τμήμα προσφυγών του ΓΕΕΑ επικύρωσε την απόφαση του τμήματος ανακοπών και απέρριψε την προσφυγή. Το τμήμα προσφυγών θεώρησε ότι η

αίτηση καταχώρισεως σήματος και το προγενέστερο σήμα αφορούσαν κατ' ουσίαν την ίδια κατηγορία προϊόντων, ήτοι τις ηλεκτρικές συσκευές αναπαραγωγής ήχων ή εικόνων, και ότι τα αντιπαρατιθέμενα σημεία ήταν παρόμοια από οπτικής, ακουστικής και εννοιολογικής απόψεως.

Αιτήματα των διαδίκων

- 9 Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η προσφεύγουσα δήλωσε ότι παραιτείται από το αίτημά της να υποχρεωθεί το ΓΕΕΑ να δεχθεί την αίτησή της προς καταχώριση σήματος.
- 10 Η προσφεύγουσα ζητεί από το Πρωτοδικείο:
- να ακυρώσει την προσβαλλόμενη απόφαση και την απόφαση του τμήματος ανακοπών·
 - να καταδικάσει το ΓΕΕΑ στα δικαστικά έξοδα της παρούσας δίκης καθώς και στα έξοδα στα οποία υποβλήθηκε ενώπιον του τμήματος προσφυγών και του τμήματος ανακοπών.
- 11 Το ΓΕΕΑ ζητεί από το Πρωτοδικείο:
- να απορρίψει την προσφυγή·
 - να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

Σκεπτικό

- 12 Προς στήριξη της προσφυγής της, η προσφεύγουσα επικαλείται έναν μοναδικό λόγο ακυρώσεως, αντλούμενο από την παράβαση του κανονισμού 40/94, καθόσον το τμήμα προσφύγων κακώς θεώρησε ότι υφίσταται κίνδυνος συγχύσεως μεταξύ των αντιπαρατιθεμένων σημείων.

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 13 Η προσφεύγουσα παρατηρεί ότι η σύγκριση μεταξύ των δύο σημάτων προς εκτίμηση της υπάρξεως κινδύνου συγχύσεως πρέπει να γίνεται λαμβανομένης υπόψη της συνολικής εντυπώσεως που δημιουργεί κάθε ένα από τα σημεία. Αντιθέτως, δεν επιτρέπεται, στο πλαίσιο αυτής της εκτιμήσεως, να αποσυντίθενται τα αντιπαρατιθέμενα σημεία προκειμένου να συγκριθούν τα διάφορα συνθετικά τους στοιχεία, ιδίως όταν, όπως εν προκειμένω, αφενός, δεν υπάρχει καμία ένδειξη που να επιτρέπει να συναχθεί ότι το κοινό στο οποίο απευθύνονται θα ενεργούσε κατά τον ίδιο τρόπο και, αφετέρου, τα στοιχεία από τα οποία συντίθενται τα αντιπαρατιθέμενα σημεία δεν έχουν, αυτά καθαυτά, ισχυρό διακριτικό χαρακτήρα, καθόσον ο τελευταίος έγκειται, για κάθε ένα από τα επίμαχα σημεία, ουσιαστικά στη συνολική εντύπωση που δημιουργεί η αλληλεπίδραση των διαφορετικών αυτών στοιχείων. Κατά την προσφεύγουσα, ομοίως δεν αρμόζει να παρέχεται εκτεταμένη προστασία σε ένα σήμα όταν η προστασία αυτή στηρίζεται σε ένα από τα συνθετικά του σήματος στοιχεία, το οποίο έχει ασθενή διακριτικό χαρακτήρα.
- 14 Εν προκειμένω, το προγενέστερο σήμα συντίθεται από τρία στοιχεία, το γράμμα «w», τη λέξη «work» και τη λέξη «pro», ενώ το σήμα του οποίου ζητείται η καταχώριση περιέχει μόνο δύο στοιχεία, τη λέξη «rc» και τη λέξη «works». Εξάλλου, ενώ ο διακριτικός χαρακτήρας του προγενεστέρου σήματος πηγάζει από

την αλληλεπίδραση μεταξύ των στοιχείων «w» και «work», καθόσον το τρίτο συνθετικό διαδραματίζει περιορισμένο ρόλο στη συνολική εντύπωση που δημιουργεί το σημείο, ο διακριτικός χαρακτήρας του σήματος του οποίου ζητείται η καταχώριση έγκειται στην αλληλεπίδραση μεταξύ των λέξεων «pc» και «works».

- 15 Έτσι, το γεγονός και μόνον ότι τα γράμματα που απαρτίζουν τη λέξη «work» είναι κοινά στα δύο αντιπαρατιθέμενα σημεία δεν αρκεί για να καταδειχθεί ότι υφίσταται κίνδυνος συγχύσεως μεταξύ των σημείων αυτών.
- 16 Όσον αφορά, ειδικότερα, τη σύγκριση μεταξύ των αντιπαρατιθεμένων σημείων από οπτικής απόψεως, η προσφεύγουσα παρατηρεί ότι το προγενέστερο σήμα είναι εικονιστικό, ενώ το σήμα του οποίου ζητείται η καταχώριση είναι λεκτικό. Τονίζει, μεταξύ άλλων, ότι τα τρία στοιχεία που συνθέτουν το προγενέστερο σήμα είναι διατεταγμένα καθέτως, το δε στοιχείο που συνίσταται στο γράμμα «w» δεσπόζει στη συνολική εντύπωση, ενώ τα δύο συνθετικά στοιχεία του σήματος του οποίου ζητείται η καταχώριση είναι διατεταγμένα οριζοντίως.
- 17 Από ακουστικής απόψεως, το προγενέστερο σήμα ορίζεται ακουστικά είτε από τη διαδοχική εκφώνηση των τριών στοιχείων «w» «work» και «pro» που το συνθέτουν είτε από την εκφώνηση μόνο της λέξεως «work», αν τα στοιχεία «w» και «pro» θεωρηθούν ως καθαρώς παραστατικά. Αντιθέτως, το σήμα του οποίου ζητείται η καταχώριση δεν μπορεί να παραχθεί ακουστικά παρά μόνο με τη συνεκφώνηση των λέξεων «pc works». Όπως και αν εκφωνηθεί, το προγενέστερο σήμα διαφέρει, κατά την προσφεύγουσα, από το σήμα του οποίου ζητείται η καταχώριση, δεδομένου ότι δεν μπορεί να υπάρξει σύγχυση μεταξύ του γράμματος «w» και του στοιχείου «pc» ούτε μεταξύ της λέξεως «work» και του λεκτικού στοιχείου «pc works».
- 18 Από εννοιολογικής απόψεως, η προσφεύγουσα θεωρεί ότι, αν υποθεθεί ότι οι λέξεις «work» και «works» δεν σημαίνουν τίποτε για τον μέσο Ισπανό καταναλωτή, σε σχέση προς τον οποίο πρέπει να εκτιμάται ο κίνδυνος συγχύσεως, ο εν λόγω καταναλωτής δεν θα τις συνδυάσει και θα τις θεωρήσει ως δύο διαφορετικές λέξεις.

Ειδικότερα, ο καταναλωτής αυτός δεν θα είναι σε θέση να αντιληφθεί ότι η λέξη «works» αποτελεί τον πληθυντικό της λέξεως «work». Αντιθέτως, κατά την προσφεύγουσα, αν θεωρηθεί ότι το ενδιαφερόμενο κοινό γνωρίζει επαρκώς την αγγλική ώστε να κατανοήσει την έννοια των λέξεων αυτών, θα πρέπει να γίνει δεκτό ότι το κοινό αυτό είναι επίσης σε θέση να διακρίνει τη διαφορετική σημασία των λέξεων αυτών.

- 19 Εξάλλου, η προσφεύγουσα υπογραμμίζει ότι τα προϊόντα τα οποία αφορά η αίτηση καταχώρισεως σήματος αποτελούν, ως εκ της φύσεώς τους, αντικείμενο προσεκτικών αποφάσεων αγοράς εκ μέρους του ενημερωμένου καταναλωτή, οπότε ο τελευταίος δεν θα αποφασίσει να τα αγοράσει προτού βεβαιωθεί ότι ανταποκρίνονται πράγματι στις ανάγκες του. Η περίπτωση αυτή μειώνει στη συνέχεια τον κίνδυνο συγχύσεως για το ενδιαφερόμενο κοινό.
- 20 Το ΓΕΕΑ θεωρεί ότι το τμήμα προσφυγών δεν υπέπεσε σε νομική πλάνη και ορθώς έκρινε ότι υπάρχει κίνδυνος συγχύσεως μεταξύ των αντιπαρατιθεμένων σημείων.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 21 Το άρθρο 8, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 40/94 προβλέπει ότι, «κατόπιν ανακοπής του δικαιούχου προγενέστερου σήματος, το [ζητούμενο] σήμα δεν γίνεται δεκτό για [καταχώριση] εάν, λόγω του ταυτοσήμου του ή της ομοιότητας με το προγενέστερο σήμα και του ταυτοσήμου ή της ομοιότητας των προϊόντων ή υπηρεσιών που προσδιορίζουν τα δύο σήματα, υπάρχει κίνδυνος σύγχυσης του κοινού της εδαφικής περιοχής στην οποία απολαύει προστασίας το προγενέστερο σήμα. Ο κίνδυνος σύγχυσης περιλαμβάνει και τον κίνδυνο συσχέτισης με το προγενέστερο σήμα».

- 22 Κατά πάγια νομολογία, συνιστά κίνδυνο συγχύσεως το να είναι δυνατό να πιστέψει το κοινό ότι τα σχετικά προϊόντα ή υπηρεσίες προέρχονται από την ίδια επιχείρηση ή, ενδεχομένως, από οικονομικώς συνδεόμενες μεταξύ τους επιχειρήσεις.
- 23 Σύμφωνα με την ίδια αυτή νομολογία, ο κίνδυνος συγχύσεως πρέπει να εκτιμάται σφαιρικά, αναλόγως του τρόπου με τον οποίο το ενδιαφερόμενο κοινό προσλαμβάνει τα επίμαχα σημεία και προϊόντα ή υπηρεσίες, λαμβανομένων υπόψη όλων των σχετικών παραγόντων της συγκεκριμένης περιπτώσεως, ιδίως της αλληλεξαρτήσεως μεταξύ της ομοιότητας των σημείων και της ομοιότητας των προσδιοριζόμενων προϊόντων ή υπηρεσιών [βλ. την απόφαση του Πρωτοδικείου της 9ης Ιουλίου 2003, T-162/01, Laboratorios RTB κατά ΓΕΕΑ — Giorgio Beverly Hills (GIORGIO BEVERLY HILLS), Συλλογή 2003, σ. II-2821, σκέψεις 31 έως 33, και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία].
- 24 Εν προκειμένω, δεδομένης της φύσεως των επιδικών προϊόντων, των οποίων η περιγραφή παρατίθεται ανωτέρω στις σκέψεις 2, 5 και 7, το ενδιαφερόμενο κοινό, σε σχέση προς το οποίο πρέπει να αναλυθεί ο κίνδυνος συγχύσεως, απαρτίζεται από μέσους καταναλωτές. Εξάλλου, από το άρθρο 8, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 40/94 προκύπτει ότι το ενδιαφερόμενο κοινό είναι εκείνο που κατοικεί στο έδαφος του κράτους μέλους εντός του οποίου προστατεύεται το προγενέστερο σήμα, ήτοι, εν προκειμένω, της Ισπανίας.
- 25 Είναι μεν αληθές ότι τα προϊόντα που προσφέρει η προσφεύγουσα, τα οποία συνίστανται σε είδη οπτικοακουστικού εξοπλισμού που χρησιμοποιούνται ιδίως σε σύνδεση με ηλεκτρονικό υπολογιστή, απευθύνονται σε ένα κοινό που έχει σχετικά προχωρημένες γνώσεις πληροφορικής και είναι εξοικειωμένο με τη χρήση ηλεκτρονικού υλικού, σήμερα, όμως, η προσφορά και η κατανάλωση τέτοιων προϊόντων καθώς και η διάδοσή τους σε ένα ευρύ κοινό, απαρτιζόμενο ουσιαστικά από νέους, είναι τέτοιες ώστε τα προϊόντα αυτά δεν μπορούν να θεωρούνται ως απευθυνόμενα μόνο σε έναν περιορισμένο και ειδικευμένο κύκλο καταναλωτών, έστω και αν δεν μπορούν να χαρακτηριστούν ως προϊόντα μαζικής καταναλώσεως. Ομοίως, είναι μεν αληθές ότι ορισμένα από τα επίμαχα προϊόντα μπορούν, λόγω της

πολύπλοκης τεχνολογίας τους και του κόστους τους, να αποτελέσουν αντικείμενο πιο προσεκτικής αποφάσεως αγοράς, αυτό όμως δεν ισχύει, όπως ορθώς υπογράμμισε το ΓΕΕΑ με το υπόμνημα αντικρούσεως, για όλα τα επίμαχα προϊόντα. Έτσι, πρέπει να θεωρηθεί ότι το ενδιαφερόμενο κοινό αποτελείται από μέσους καταναλωτές οι οποίοι είναι σε φυσιολογικό βαθμό ενημερωμένοι και σε λογικό βαθμό προσεκτικοί.

- 26 Κατ' εφαρμογήν του άρθρου 8, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 40/94 και υπό το φως των προεκτεθεισών σκέψεων, πρέπει, συνεπώς, να γίνει σύγκριση, αφενός, των επιμάχων προϊόντων και, αφετέρου, των αντιπαρατιθεμένων σημείων.

Επί των επιμάχων προϊόντων,

- 27 Κατά πάγια νομολογία, για την εκτίμηση της ομοιότητας μεταξύ των σχετικών προϊόντων ή υπηρεσιών, επιβάλλεται να λαμβάνονται υπόψη όλοι οι ασκούντες επιρροή παράγοντες που χαρακτηρίζουν τις σχέσεις μεταξύ αυτών των προϊόντων ή υπηρεσιών. Στους παράγοντες αυτούς περιλαμβάνονται, ειδικότερα, η φύση τους, ο προορισμός τους, η χρήση τους, καθώς και ο ανταγωνιστικός ή συμπληρωματικός χαρακτήρας τους [απόφαση του Πρωτοδικείου της 23ης Οκτωβρίου 2002, T-388/00, Institut für Lernsysteme κατά ΓΕΕΑ — Educational Services (ELS), Συλλογή 2002, σ. II-4301, σκέψη 51].
- 28 Εν προκειμένω, η ανακοπή στηρίζεται σε προγενέστερο σήμα καταχωρισμένο για προϊόντα εμπύπτοντα στην κλάση 9 και βάλλει κατά της καταχωρίσεως του ζητουμένου σήματος για προϊόντα εμπύπτοντα στην ίδια κλάση.
- 29 Πρέπει να παρατηρηθεί ότι η προσφεύγουσα δεν αμφισβητεί το συμπέρασμα του τμήματος προσφυγών σύμφωνα με το οποίο τα επίμαχα σήματα αφορούν κατ' ουσίαν το ίδιο είδος προϊόντων, ήτοι ηλεκτρικές συσκευές αναπαραγωγής ήχων και εικόνων.

- 30 Το συμπέρασμα αυτό πρέπει να υιοθετηθεί.
- 31 Η διευκρίνιση στην οποία προέβη ενώπιον του τμήματος προσφυγών (βλ. ανωτέρω σκέψη 7) η προσφεύγουσα όσον αφορά τον προσδιορισμό των προϊόντων τα οποία αφορά η αίτηση καταχώρισεως, περιορίζοντας την αίτηση μόνο στις συσκευές και είδη εξοπλισμού που προορίζονται να χρησιμοποιηθούν σε σύνδεση με ηλεκτρονικούς υπολογιστές και υλικό πληροφορικής, δεν μεταβάλλει αυτή την εκτίμηση. Πράγματι, το γεγονός και μόνον ότι η ίδια διευκρίνιση δεν περιέχεται στην περιγραφή των προϊόντων της ανακόπτουσας δεν αρκεί για να ανατρέψει το συμπέρασμα ότι τα επίμαχα προϊόντα είναι της ίδιας φύσεως και μπορούν να εξυπηρετήσουν τον ίδιο σκοπό. Συναφώς, πρέπει να θεωρηθεί, όπως ορθώς παρατηρεί το ΓΕΕΑ στο σημείο 21 του υπομνήματος αντικρούσεως, ότι η περιγραφή των προϊόντων που ορίζονται από το προγενέστερο σήμα είναι επαρκώς ευρεία ώστε να περιλαμβάνει και τα προϊόντα τα οποία αφορά το σήμα του οποίου ζητείται η καταχώριση.

Επί των επιδίκων σημείων

- 32 Εν προκειμένω, το προγενέστερο σήμα συνίσταται σε ένα μικτό σημείο, εικονιστικό και λεκτικό, απαρτιζόμενο από τρία καθέτως διατεταγμένα στοιχεία το πρώτο από τα οποία αποτελείται από ένα σημείο απεικονίζον ένα μαύρο δίσκο εντός του οποίου είναι αναγεγραμμένο ένα λευκό κεφαλαίο γράμμα «w», το δεύτερο από τη λέξη «work» με κεφαλαία μαύρα γράμματα, ενώ το τρίτο αποτελείται από ένα μαύρο παραλληλόγραμμο εντός του οποίου είναι αναγεγραμμένα τρία μικρών διαστάσεων μαύρα κεφαλαία γράμματα, απέχοντα μεταξύ τους, τα οποία σχηματίζουν τη λέξη «pro». Το σήμα του οποίου ζητείται η καταχώριση αποτελείται από το λεκτικό στοιχείο «pc works».
- 33 Όσον αφορά, καταρχάς, τη σύγκριση των δύο αντιπαρατιθεμένων σημάτων από οπτικής απόψεως, πρέπει να υπομνησθεί, ευθύς εξαρχής, ότι το Πρωτοδικείο έχει ήδη διευκρινίσει ότι τίποτε δεν εμποδίζει την εξακρίβωση της υπάρξεως οπτικής ομοιότητας μεταξύ ενός λεκτικού και ενός εικονιστικού σήματος, δεδομένου ότι τα

δύο αυτά είδη σημάτων έχουν τη μορφή γραφήματος που μπορεί να δημιουργήσει μια οπτική εντύπωση [απόφαση του Πρωτοδικείου της 12ης Δεκεμβρίου 2002, T-110/01, Vedral κατά ΓΕΕΑ — France Distribution (HUBERT), Συλλογή 2002, σ. II-5275, σκέψη 51].

- 34 Πρέπει, περαιτέρω, να υπομνησθεί ότι το Πρωτοδικείο έκρινε ότι ένα σύνθετο, λεκτικό και εικονιστικό σήμα μπορεί να θεωρηθεί παρόμοιο με άλλο σήμα, το οποίο είναι πανομοιότυπο ή παρόμοιο προς ένα από τα στοιχεία που αποτελούν το σύνθετο σήμα, μόνον αν το στοιχείο αυτό είναι το κυρίαρχο στοιχείο στη συνολική εντύπωση που προκαλεί το σύνθετο σήμα. Τούτο συμβαίνει οσάκις το συνθετικό στοιχείο και μόνον αυτό μπορεί να κυριαρχεί στην εικόνα του σήματος αυτού την οποία διατηρεί στη μνήμη του το ενδιαφερόμενο κοινό και, επομένως, όλα τα υπόλοιπα στοιχεία που αποτελούν το σήμα είναι αμελητέα στο πλαίσιο της συνολικής εντύπωσης που προκαλεί το εν λόγω σήμα [απόφαση του Πρωτοδικείου της 23ης Οκτωβρίου 2002, T-6/01, Matratzen Concord κατά ΓΕΕΑ — Hukla Germany (MATRATZEN), Συλλογή 2002, σ. II-4335, σκέψη 33].
- 35 Εν προκειμένω, πρέπει να παρατηρηθεί, καταρχάς, ότι το ένα από τα στοιχεία του προγενέστερου σήματος, ήτοι η λέξη «work» παρουσιάζει μεγάλη ομοιότητα με ένα από τα λεκτικά στοιχεία τα οποία απαρτίζουν το σήμα του οποίου ζητείται η καταχώριση.
- 36 Περαιτέρω, πρέπει να παρατηρηθεί ότι, προκειμένου για την οπτική σύγκριση των αντιπαρατιθεμένων σημείων, το τμήμα προσφυγών έκρινε ότι οι λέξεις «work» και «works» αποτελούν, από οπτικής απόψεως, τα κυρίαρχα στοιχεία, αντιστοίχως, του προγενέστερου σήματος και του σήματος του οποίου ζητείται η καταχώριση.
- 37 Συναφώς, όσον αφορά, καταρχάς, το προγενέστερο σήμα, πρέπει να τονιστεί ότι το στοιχείο που αποτελείται από τη λέξη «work» κατέχει κεντρική θέση σε σχέση προς τα λοιπά γραφήματα του σημείου και αποτελεί αναλογικά το σημαντικότερο σε μέγεθος συνθετικό στοιχείο του σημείου αυτού. Εξάλλου, το γράφημα που αποτελείται από το μαύρο παραλληλόγραμμο που περιέχει τα γράμματα «pro»

και το οποίο υπάρχει ακριβώς κάτω από τη λέξη «work» λειτουργεί, λόγω των διαστάσεων και του χρώματός του, ως υπογράμμιση η οποία, αφενός, ενισχύει την εντύπωση ότι το εν λόγω στοιχείο είναι απλώς δευτερεύον σε σχέση προς το στοιχείο που αποτελείται από τη λέξη «work» και, αφετέρου, εντείνει την οπτική εντύπωση που δημιουργεί το τελευταίο αυτό στοιχείο. Τέλος, όσον αφορά το στοιχείο που αποτελείται από τον μαύρο δίσκο στον οποίο περιέχεται το γράμμα «w», πρέπει να θεωρηθεί ότι η οπτική εντύπωση την οποία δημιουργεί είναι σαφώς μικρότερη σε σχέση προς την εντύπωση την οποία δημιουργεί το στοιχείο που περιέχει τη λέξη «work», ουσιαστικά λόγω του μικρότερου μεγέθους του. Επομένως, το τμήμα προσφυγών δεν υπέπεσε σε πλάνη εκτιμήσεως καταλήγοντας στο συμπέρασμα ότι το στοιχείο αυτό κυριαρχεί στη συνολική οπτική εντύπωση την οποία δημιουργεί το προγενέστερο σήμα.

38 Όσον αφορά, δεύτερον, το σήμα του οποίου ζητείται η καταχώριση, η λέξη «works» κυριαρχεί σε σχέση προς τη λέξη «pc», η οποία, καίτοι είναι το πρώτο στοιχείο του σημείου, δημιουργεί σαφώς μικρότερη οπτική εντύπωση, καθόσον καλύπτει ένα τμήμα χώρου που αντιστοιχεί σε μόλις περισσότερο από το ένα τρίτο του χώρου τον οποίο καλύπτει η λέξη «works». Κατά συνέπεια, δικαίως το τμήμα προσφυγών έκρινε ότι το τελευταίο αυτό στοιχείο αποτελεί το στοιχείο που κυριαρχεί στη συνολική οπτική εντύπωση την οποία δημιουργεί το σήμα του οποίου ζητείται η καταχώριση.

39 Υπό το φως των προεκτεθεισών σκέψεων, πρέπει να θεωρηθεί ότι υφίσταται μεγάλη οπτική ομοιότητα μεταξύ των αντιπαρατιθεμένων σημείων λόγω του ότι τα κυρίαρχα στοιχεία τους συντίθεται ως επί το πλείστον από τα ίδια γραφήματα, ήτοι τα γράμματα «w», «o», «r» και «k», διατεταγμένα με την ίδια σειρά, τα οποία αναπαράγουν τη λέξη «work», και λόγω του ότι διαφέρουν μόνον ως προς το ότι το σήμα του οποίου ζητείται η καταχώριση προσθέτει σ' αυτή τη σειρά γραμμάτων ένα επιπλέον σημείο, ήτοι το γράμμα «s».

40 Από ακουστικής απόψεως, το τμήμα προσφυγών —όπως υποστηρίζει και το ΓΕΕΑ με το υπόμνημα αντικρούσεως— θεώρησε ότι είναι μάλλον απίθανο οι Ισπανοί καταναλωτές να αναπαράγουν ηχητικά το σήμα της ανακόπτουσας προφέροντας όλα τα λεκτικά του στοιχεία, ήτοι τα στοιχεία «w», «work» και «pro». Πράγματι, μη επιδιδόμενοι σε λεπτομερή ανάλυση του σήματος, θα έχουν μάλλον την τάση να επικεντρώσουν την προσοχή τους στη λέξη «work», εκλαμβάνοντας το στοιχείο που αποτελείται από το γράμμα «w» ως καθαρά διακοσμητικό και παραβλέποντας το στοιχείο «pro» λόγω του μικρού μεγέθους του.

- 41 Πρέπει να παρατηρηθεί, προκαταρκτικώς, ότι το συμπέρασμα στο οποίο κατέληξε το τμήμα προσφυγών αποτελεί το αποτέλεσμα αναλύσεως συνδυάζουσας τόσο οπτικά όσο και ακουστικά κριτήρια εκτιμήσεως. Πρέπει, συνεπώς, να εξεταστεί κατά πόσον αυτός ο τρόπος ενέργειας συμβιβάζεται με την προσήκουσα εκτίμηση του βαθμού ομοιότητας μεταξύ δύο αντιπαρατιθεμένων σημάτων, προκειμένου να καθοριστεί κατά πόσον υφίσταται ενδεχομένως κίνδυνος συγχύσεως.
- 42 Συναφώς, πρέπει να παρατηρηθεί ότι, υπό στενή έννοια, η φωνητική αναπαραγωγή ενός συνθέτου σημείου αντιστοιχεί στην αναπαραγωγή όλων των λεκτικών του στοιχείων, ανεξαρτήτως των ιδιαιτεροτήτων τους από πλευράς γραφικής απεικονίσεως, οι οποίες εμπίπτουν μάλλον στην από οπτικής απόψεως ανάλυση του σημείου.
- 43 Ωστόσο, στο πλαίσιο της εκτιμήσεως των οπτικών, ακουστικών και εννοιολογικών ομοιοτήτων μεταξύ δύο αντιπαρατιθεμένων σημάτων, προκειμένου να καταδειχθεί ή να αποκλειστεί η ύπαρξη κινδύνου συγχύσεως για το ενδιαφερόμενο κοινό, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η συνολική εντύπωση που προκαλεί κάθε ένα από τα δύο σημεία στο κοινό στο οποίο απευθύνεται.
- 44 Όμως, στην περίπτωση σύνθετου, λεκτικού και εικονιστικού σήματος, τα λεκτικά στοιχεία είναι συγχρόνως και εικονιστικά, τα οποία, αναλόγως των ιδιαιτεροτήτων της γραφικής απεικονίσεώς τους, είναι ικανά να δημιουργήσουν μια περισσότερο ή λιγότερο έντονη οπτική εντύπωση. Έτσι, στην περίπτωση που ένα τέτοιο σημείο συντίθεται από πλείονα λεκτικά στοιχεία, δεν αποκλείεται ορισμένα από αυτά να είναι ικανά, παραδείγματος χάριν λόγω του μεγέθους τους, του χρώματός τους ή της θέσεώς τους, να προσελκύουν περισσότερο την προσοχή του καταναλωτή, οπότε ο τελευταίος, προκειμένου να αναπαραγάγει φωνητικά το σημείο, θα εκφωνήσει μόνον τα στοιχεία αυτά παραβλέποντας τα υπόλοιπα. Συνεπώς, η οπτική εντύπωση την οποία δημιουργούν οι όσον αφορά τη γραφική απεικόνιση ιδιαιτερότητες των λεκτικών στοιχείων ενός συνθέτου σημείου είναι ικανή να επηρεάσει την ηχητική αναπαραγωγή του σημείου.
- 45 Εν προκειμένω, όπως παρατηρήθηκε ανωτέρω στη σκέψη 37, η λέξη «work» κυριαρχεί στη συνολική οπτική εντύπωση του προγενέστερου σήματος και αποτελεί το λεκτικό εκείνο στοιχείο που είναι ικανό να προσελκύσει περισσότερο την

προσοχή, να γίνει αμέσως αντιληπτό και να απομνημονευθεί εύκολα. Τα λοιπά λεκτικά στοιχεία του σημείου ασκούν, από την άποψη αυτή, μικρότερη επιρροή. Πράγματι, αφενός, το στοιχείο «pr» δύσκολα θα απομνημονευθεί λόγω του μικρού του μεγέθους και δεν θα γίνει αμέσως αντιληπτό ως αποτελούν μία λέξη, καθόσον τα τρία γράμματα που το συνθέτουν απέχουν πολύ μεταξύ τους. Αφετέρου, το σημείο «w», το οποίο αποτελείται από ένα μεμονωμένο γράμμα το οποίο, επιπλέον, δεν είναι πολύ ευρείας χρήσεως στην ισπανική γλώσσα, θα εκληφθεί μάλλον ως διακοσμητικό στοιχείο.

46 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι το τμήμα προσφυγών δεν υπέπεσε σε πλάνη εκτιμήσεως θεωρώντας ως πιθανό ότι ο ενδιαφερόμενος Ισπανός καταναλωτής θα αναπαραγάγει ηχητικά το σήμα της ανακόπτουσας προφέροντας μόνον τη λέξη «work». Εφόσον η από ακουστικής απόψεως σύγκριση πρέπει να γίνει μεταξύ της ηχητικής αποδόσεως των σημείων «work» και «pr works», πρέπει να θεωρηθεί ότι υφίσταται κάποια ομοιότητα, καθόσον στα δύο σημεία απαντώνται, με την ίδια σειρά, τα περισσότερα από τα γράμματα που τα απαρτίζουν.

47 Το τμήμα προσφυγών κατέληξε ότι υπάρχει ομοιότητα μεταξύ των δύο αντιπαρατιθεμένων σημείων και σε εννοιολογικό επίπεδο, δεχόμενο ότι το ενδιαφερόμενο κοινό γνωρίζει τη σημασία των αγγλικών λέξεων «work» και «works». Στο υπόμνημα αντικρούσε, το ΓΕΕΑ διευκρίνισε ότι τα επίδικα σήματα παραπέμπουν στην ίδια ιδέα, δηλαδή την ιδέα «μιας φυσικής προσπάθειας για την επίτευξη ορισμένου στόχου».

48 Συναφώς, πρέπει, καταρχάς, να παρατηρηθεί ότι η λέξη «pr» που περιλαμβάνεται στο σήμα του οποίου ζητείται η καταχώριση έχει περιγραφικό χαρακτήρα σε σχέση προς τα προϊόντα τα οποία αφορά, δεδομένου ότι, τόσο στην αγγλική όσο και στην ισπανική γλώσσα, πρόκειται για τα αρχικά του «προσωπικού υπολογιστή». Από εννοιολογικής απόψεως, το διακριτικό στοιχείο του σήματος αυτού έγκειται, συνεπώς, στη λέξη «works». Όσον αφορά το προγενέστερο σήμα, πρέπει να θεωρηθεί, για λόγους ανάλογους εκείνων που εκτίθενται ανωτέρω στις σκέψεις 43 έως 45 και ελλείψει εικονιστικών μη λεκτικών στοιχείων με αυτοτελή εννοιολογική σημασία, ότι το κυρίαρχο από εννοιολογικής απόψεως στοιχείο έγκειται στη λέξη «work».

- 49 Περαιτέρω, όπως η ίδια η προσφεύγουσα φαίνεται να αναγνωρίζει, πρέπει να θεωρηθεί αληθοφανής ο ισχυρισμός ότι το ενδιαφερόμενο κοινό, το οποίο απαρτίζεται από εξοικειωμένους με τη χρήση υπολογιστών καταναλωτές, έχει επαρκή γνώση της αγγλικής γλώσσας ώστε να κατανοεί τη σημασία της λέξεως «work» και να αναγνωρίζει τον πληθυντικό αριθμό της στη λέξη «works».
- 50 Υπό τις περιστάσεις αυτές, το τμήμα προσφυγών δεν υπέπεσε σε πλάνη εκτιμήσεως κρίνοντας ότι τα δύο αντιπαρατιθέμενα σήματα είναι παρόμοια και από εννοιολογικής απόψεως.
- 51 Από το σύνολο των προεκτεθεισών σκέψεων προκύπτει ότι, από οπτικής, ακουστικής και εννοιολογικής απόψεως, το σήμα του οποίου ζητείται η καταχώριση και το προγενέστερο σήμα είναι παρόμοια.

Επί του κινδύνου συγχύσεως

- 52 Κατά πάγια νομολογία, η εκτίμηση του κινδύνου συγχύσεως, η οποία πρέπει να γίνεται λαμβανομένων υπόψη όλων των ασκούντων επιρροή παραγόντων, πρέπει, όσον αφορά την οπτική, ακουστική ή εννοιολογική ομοιότητα των αντιπαρατιθέμενων σημάτων, να στηρίζεται στη συνολική εντύπωση που προκαλούν τα σήματα, λαμβανομένων υπόψη, ιδίως, των διακριτικών και κυρίαρχων στοιχείων τους (απόφαση του Δικαστηρίου της 11ης Νοεμβρίου 1997, C-251/95, SABEL, Συλλογή 1997, σ. I-6191, σκέψη 23, και προμνησθείσα απόφαση ELS, σκέψη 62). Πράγματι, ο μέσος καταναλωτής του επίμαχου είδους προϊόντος ή υπηρεσίας, του οποίου ο τρόπος με τον οποίο προσλαμβάνει τα σήματα έχει καθοριστική σημασία για τη συνολική εκτίμηση του κινδύνου συγχύσεως, προσλαμβάνει συνήθως ένα σήμα ως μία ολότητα και δεν επιδίδεται σε εξέταση των διαφόρων λεπτομερειών του (προμνησθείσα απόφαση SABEL, σκέψη 23).

- 53 Εν προκειμένω, λαμβανομένων υπόψη των ομοιοτήτων μεταξύ των αντιπαρατιθεμένων σημείων και του γεγονότος ότι αφορούν προϊόντα της ίδιας φύσεως, πρέπει να συναχθεί ότι το τμήμα προσφυγών δεν υπέπεσε σε πλάνη εκτιμήσεως κρίνοντας ότι υφίσταται, στην υπό κρίση περίπτωση, συγκεκριμένος κίνδυνος να παραπλανηθεί το ενδιαφερόμενο κοινό ως προς την εμπορική καταγωγή των προϊόντων αυτών.
- 54 Κατόπιν όλων των ανωτέρω σκέψεων, το περί ακυρώσεως αίτημα της προσφεύγουσας πρέπει να απορριφθεί.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 55 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Επειδή η προσφεύγουσα ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα, σύμφωνα με το σχετικό αίτημα του ΓΕΕΑ.
- 56 Δυνάμει του άρθρου 136, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, τα αναγκαία έξοδα στα οποία υποβάλλονται οι διάδικοι στο πλαίσιο της ενώπιον του τμήματος προσφυγών διαδικασίας θεωρούνται ως αποδοτέα έξοδα. Δεν ισχύει το ίδιο με τα έξοδα στα οποία υποβάλλονται στο πλαίσιο της ενώπιον του τμήματος ανακοπών διαδικασίας και το αίτημα της προσφεύγουσας περί αποδόσεως των εξόδων αυτών πρέπει, εν πάση περιπτώσει, να απορριφθεί για τον λόγο αυτό. Απορριπτέο επίσης είναι και το αίτημα της προσφεύγουσας περί αποδόσεως των εξόδων στα οποία υποβλήθηκε στο πλαίσιο της ενώπιον του τμήματος προσφυγών διαδικασίας, δεδομένου ότι το περί ακυρώσεως αίτημά της απορρίφθηκε.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (τέταρτο τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) **Απορρίπτει την προσφυγή.**
- 2) **Καταδικάζει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.**

Legal

Mengozzi

Wiszniewska-Białecka

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 25 Μαΐου 2005.

Ο Γραμματέας

H. Jung

Ο Πρόεδρος

H. Legal

